

Profesjonaliści w uprawie warzyw

Wieloletnia rodzinna tradycja uprawy warzyw zobowiązuje, ale nie jest jeszcze gwarancją sukcesu. Do tego w każdym sezonie niezbędna jest po prostu ciężka praca i sprzyjająca pogoda.

Aleksandra Andrzejewska

Gospodarstwo Beaty i Krzysztofa Pawlikowskich z Mierzyna w powiecie nowomiejskim w województwie warmińsko-mazurskim może się poszczycić tradycjami uprawy warzyw sięgającymi lat 20. ub. wieku, kiedy to dziadkowie właściciela – Stefania i Kleofas Pawlikowscy rozpoczęli produkcję warzyw. W czasie II wojny światowej trafili do pracy przymusowej w Niemczech. Po wojnie udało im się wrócić i odbudować zrujnowane gospodarstwo. W latach 50. XX w. rodzice obecnego właściciela – Teresa i Tadeusz ponownie wrócili do produkcji. Uprawiali przede wszystkim warzywa kapustne, ale też ogórki, cebulę czy por. Większość sprzedawali na rynek wschodni. Nadszedł jednak rok (pod koniec lat 50. XX w.), w którym nie udało im się sprzedać wszystkich wyproduko-

wanych warzyw i wówczas narodził się pomysł kiszenia kapusty, a później również ogórków.

Ciągły rozwój

Na początku lat 90. ub. wieku obecni właściciele oprócz kiszenia kapusty i ogórków rozpoczęli produkcję surowek. Stale poszerzają swoją ofertę

dostosowując ją do potrzeb rynku. W 2013 r. w gospodarstwie zbudowali nową przetwórnę, zwiększając moce produkcyjne. Właściciel stara się bazować na warzywach wyprodukowanych we własnym gospodarstwie, a jeśli czegoś mu brakuje to kupuje od stałych dostawców. Przyznaje on, że kocha pracę na roli, chociaż dobrze wie, że nie jest to łatwy kawałek chleba. Krzysztof Pawlikowski po rodzicach odziedziczył 44 ha, a następnie sukcesywnie powiększał areal posiadanej ziemi. Obecnie dysponuje 700 ha własnych gruntów. Z tej powierzchni ponad 200 ha przeznaczają co roku pod uprawę warzyw. Dominuje kapusta, która zajmuje ok. 100 ha. Drugim pod względem wielkości produkcji jest ogórek. W uprawie znajdują się również wszystkie te warzywa, które używane są jako dodatki do kiszonej kapusty i ogórków – marchew, koper, czosnek, a także inne np. por, seler czy burak ćwikłowy.

Krzysztof Pawlikowski z córką Martyną.

Zdjęcia: A. Andrzejewska

Uprawy kapust co roku zajmują ok. 100 ha.

Spory udział w uprawie kapusty zajmuje odmiana Avak F₁.

Tak spory udział warzyw w uprawie wymaga odpowiedniego płodozmianu. Plantator podkreślał, że dbałość o glebę jest dla niego bardzo ważna. Jego pola są regularnie nawożone obornikiem. Stara się również wysiewać mieszanki na przyoranie w celu wzbogacenia gleby w próchnicę. Ponadto w gospodarstwie większość pól przeznaczonych pod warzywa jest nawadniana. Dysponuje ono ujęciami wody, studniami głębinowymi, deszczownikami (marki Ocmis i Irtec) oraz liniami kroplującymi.

Współpraca z liderami

Na polach gospodarstwa z Mierzyna co roku uprawiane są odmiany z różnych firm hodowlano-nasiennych. W doborze odmian właściciel gospodarstwa podkreślał, że ważne jest dopasowanie do warunków klimatyczno-glebowych występujących w danym rejonie. W ostatnim czasie K. Pawlikowski ceni sobie współpracę z firmą PNOS Ożarów Mazowiecki, która jest oficjalnym dystrybutorem marki Moravoseed. Z portfolio tej firmy wybiera przede wszystkim odmianę kapusty Avak F₁, która dobrze

plonuje w tym rejonie. Plantator przekonał się, że na przestrzeni kilku lat może liczyć na wysokie plony i nigdy się na tej odmianie nie zawiódł. Jest ona odporna na choroby. Dobrze sprawdza się w warunkach suszy, ze względu na silny system korzeniowy. Do krótkiego przechowania uprawiają odmianę Madison F₁ (115–120 dni wegetacji). Dariusz Kacprzak – dyrektor ds. sprzedaży nasion profesjonalnych w firmie PNOS Ożarów Mazowiecki podkreślił, że jest to jedna z nowszych odmian kapusty w ofercie firmy, smaczna na surówki, i nadaje się też do kiszenia. Ponadto z oferty tej firmy uprawiana jest też odmiana Aros F₁ – do bardzo długiego przechowywania.

Z innych firm nasiennych w gospodarstwie uprawiane są odmiany z oferty Bejo Zaden – np. wczesna Padoc F₁ (90 dni wegetacji), która sprawdza się na wczesne terminy do kiszenia. Wyróżnia się ona wysoką zdrowotnością. Z oferty firmy Enza Zaden uprawiane są odmiany Strukta F₁ (100 dni) o uniwersalnym przeznaczeniu oraz Storidor F₁ (145–150 dni) do długiego przechowywania. Z portfolio

Dariusz Kacprzak – dyrektor ds. sprzedaży nasion profesjonalnych w firmie PNOŚ Ożarów Mazowiecki.

Spory udział w uprawie zajmują ogórki.

► Hazera w uprawie jest późna odmiana Lucas F₁ (135–140 dni) do przechowywania. Od wielu lat plantator sięga również po odmiany z firmy Rijk Zwaan np. Sufama RZ F₁ (150 dni), Mucsuma RZ F₁ (140 dni) czy Anacoma F₁ (140 dni), które sprawdzają się w przetwórstwie dając dobry surowiec zarówno na surówki, jak i do kiszenia. Spośród kapust późnych uprawiana jest też Atria F₁ (155 dni), z hodowli marki Seminis, cechująca się wysoką zdrowotnością. Sporo kreacji do przetwórstwa uprawianych jest z firmy Syngenta, m.in.: Novoton F₁ (130–135 dni) – którą można krótko przechowywać, Ramco F₁ (120–130 dni) – głównie do kwaszenia oraz odporną na kiłę kapusty – Ramkila F₁ (120–130 dni), z przeznaczeniem do kwaszenia.

Drugie miejsce – ogórek

W uprawie warzyw dominuje kapusta, a tuż po niej znajduje się ogórek. Plantator uprawia ogórki w systemie jaki jest praktykowany w niemieckiej Bawarii. Nasiona wysiewane są ręcznie na czarnej folii. Pod folią umieszczona jest linia nawadniająca. W tym roku zimny maj opóźnił wzrost roślin, ale później pogoda się poprawiła i były warunki bardziej sprzyjające wzrostowi roślin. W uprawie ogórka prowadzona jest fertygacja (za pomocą nawozów z firmy Yara). Wśród odmian ogórka duży udział ma odmiana Zefir F₁ z polskiej hodowli firmy PNOŚ Ożarów Mazowiecki. Jest to mieszaniec z przewagą kwiatów żeńskich. Jak przekazywał hodowca odmiana ta ma dobrą barwę, jest chrupka, twarda, ma dobre walory smakowe. Ponadto z odmian partnokarpnych uprawiana jest odmiana Zuzana F₁ (Moravoseed), która nadaje się szczególnie na ogórki małosolne.

Oferta firmy Paweko obejmuje różne surówki i kiszonki.

Plony ogórków w tym gospodarstwie sięgają 115 t/ha. Do zbioru ogórka wykorzystują „samolot”. W ostatnim czasie plantator zakupił nowy sprzęt marki Fleischmann i jest zadowolony z jego działania. Pracownicy mają wygodne miejsca pracy, co sprzyja wysokiej wydajności zbioru.

Inne warzywa

Spośród innych warzyw na polach w Mierzynie uprawiany jest czosnek (odmiany Harnaś i Jarus z firmy Polan). Składnikiem surówek jest też seler, w tym roku uprawiana jest odmiana Monet F₁ (Moravoseed). Jest ona uniwersalna, wyróżnia się białym, zwartym korzeniem. Uprawiana jest również marchew, co ciekawe na najwcześniejsze zbiory na płasko, a na późniejsze zbiory redliny są formowane za pomocą redliniarki Struki. Nasiona są wysiewane siewnikiem Monosem. W tym roku wysiano m.in. wczesną marchew Aneta F₁ – w typie nantejskim oraz Afalon F₁, w typie po-

średnim – obie z oferty Moravoseed. Por uprawiany jest praktycznie przez cały rok. Wśród odmian znajduje się np. Krypton F₁ z oferty Nunhems.

Jakość przede wszystkim

W produkcji warzyw plantator stara się uzyskiwać jak najwyższą jakość. Są one badane na pozostałości pestycydów. Gospodarstwo dysponuje aż 6 opryskiwaczami, tak, aby wszystkie zabiegi wykonywać w optymalnym terminie. Firma jest pod kontrolą nie tylko Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ale też jednostek odpowiedzialnych za certyfikację produkcji.

Właściciele stale rozwijają gospodarstwo. W ostatnim czasie powstał m.in. dział produkcji surówek z surowców ekologicznych. Wiele lat pracy pozwoliło wypracować kierunki dystrybucji i dzięki temu nie ma problemów ze zbytem produktów. Do pracy w gospodarstwie wdraża się kolejne pokolenie, dzieci właścicieli – Martyna i Kamil. ■